

Het heiligenboek

Johannes Chrysostomus *Tom Zwaenepoel*

Johannes Chrysostomus wordt in 349 geboren in een welgestelde familie in Antiochië. Op jeugdige leeftijd verliest hij zijn vader. Zijn moeder geeft hem een diep christelijk geloof mee. Na zijn studies filosofie en retoriek wordt hij op negentienjarige leeftijd gedoopt. In 374 trekt hij zich als monnik en kluisenaar terug in de eenzaamheid, tot zijn gezondheid hem dwingt naar Antiochië terug te keren (omstreeks 378-379). Die ziekte doet hem inzien dat hij niet geroepen is om in afzondering te leven, maar als zielzorger in dienst te staan van anderen. In 386 wordt hij tot priester gewijd en in 398 wordt hij patriarch van Constantinopel. Als begenadigd predikant en zielzorger is hij een voorbeeld voor zijn omgeving. Hij zorgt voor de armen, laat ziekenhuizen bouwen en bevordert de missie. Door zijn openhartige visie, in het bijzonder zijn kritiek op het luxeleven van de rijke stedelingen, de keizer en de Kerk, maakt hij vijanden aan het keizerlijke hof en wordt hij op grond van intriges afgezet en veroordeeld tot een eerste korte verbanning. In 406 moet hij opnieuw in ballingschap, ditmaal naar Kucusus, in Armenië. Een jaar later sterft hij aan de grens tussen Armenië en Georgië, aan de gevolgen van de fysieke in-

spanningen en kwellerijen door zijn bewakers.

Vanaf de zesde eeuw krijgt Johannes vanwege zijn retorische begaafdheid de bijnaam Chrysostomus, 'gulden mond'. Hij behoort tot de meest productieve kerkvaders en de grootste redenaars van de vroege kerkgeschiedenis. Van hem zijn zeventien verhandelingen, meer dan zeventienhonderd authentieke preken, commentaren bij Mattëus en Paulus en 241 brieven bewaard. Talrijke werken schreef hij over het kloosterleven, de maagdelijkheid, het priesterschap en het allerheiligste sacrament, wat hem de titel *doctor eucharisticus* oplevert. De 'goddelijke liturgie' die in de oosterse Kerken het meest verspreid is, draagt zijn naam.

Als beroemd prediker begeleidt Johannes zijn tijdsgenoten op de weg van de menselijke en religieuze groei, in hun lichamelijke, intellectuele en religieuze dimensie. Dankzij hem kunnen zij de diepe waarden in hun leven herkennen en ze in de praktijk omzetten. In zijn 'politieke' preken speelt hij in op het concrete leven en de actualiteit en heeft hij de moed om fouten van de wereldlijke heersers te veroordelen. Johannes begrijpt dat het niet volstaat af en toe aalmoezen te geven aan armen of ze te hel-

pen. Het is noodzakelijk om een nieuw maatschappijmodel te creëren. Zijn principe van een 'sociaal' leven bestaat erin „zich niet voor zichzelf te interesseren” (Preek 9,2 over het boek Genesis).

Ook vandaag kan de lezer in de teksten van Johannes Chrysostomus levenswijsheid vinden. In een heldere en rijke taal slaagt hij erin zinvolle sleutels aan te reiken voor een mooi, volmaakt en gelukkig leven. Een leven dat gefundeerd is op waarheid, goedheid en schoonheid. Een leven dat pas volledig tot ontplooiing kan komen als ook God en de medemens een prominente plaats toegewezen krijgen. Enkele voorbeelden. „Een familie is een kleine kerk” (Preek 20, 6 over de brief aan de Efeziërs). „Bezorg de kinderen vanaf hun kinderjaren geestelijke wapens en leer ze met de hand een kruisteken op het voorhoofd maken” (Preek 12, 7 over de eerste brief aan de Korintiërs). „Een priester moet waardig en toch niet opgeblazen zijn, nederig en toch niet onderdanig, streng en toch mild zijn” (*Over het priesterschap* 3, 16). „Niets is doeltreffender dan matiging en vriendelijkheid” (*De incomprehensibili Dei natura* 1, 352-353). „De liefde is de wortel van alle goede dingen. Wie dus verwijderd wat de liefde kwetst, die verenigt en

verbindt ons allen met elkaar” (Preek 19,7, commentaar op Mattëus).

In de schilderkunst wordt Johannes afgebeeld als Grieks bisschop met evangelieboek, bijenkorf, duif of engel. Hij is de patroonheilige van de bijenkwekers, de kanselredenaars, de predikanten, de studenten, het Tweede Vaticaans Concilie. Hij wordt aangeroepen tegen toevalen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

30 november, 14.15 uur, één. Eerste aflevering van *First Time on the Front Line*, BBC-documentaire serie over een nieuwe generatie rekruten bij de Britse hulpdiensten.

30 november, 19 uur, Canvas. *Moving Half the Mountain*, BBC-documentaire waarin voormalige geallieerde krijgsgevangenen en hun Japanse bewakers getuigen over de omstandigheden waarin tijdens de Tweede Wereldoorlog de Birmapoorweg, bijgenaamd de Dodenspoorlijn, werd aangelegd door dwangarbeiders.

1 december, 22 uur, Canvas. *The Truth About Alcohol*, documentaire uit 2016 waarin de Britse spoedarts Javid Abdelmoneim de waarheid wil achterhalen over de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik.

4 december, 23.25 uur, Canvas. *The Invisible City*. Documentaire over Kakuma (letterlijk 'Nergens') over een vluchtelingenkamp in de Keniaanse woestijn dan na twintig jaar is uitgegroeid tot een stad van 200.000 vooral Sudanese vluchtelingen. Regisseur Lieven Corthouts toont tot wat de niet-begeleide kinderen in Kakuma in staat zijn en legt tegelijk de ware dynamiek van de hedendaagse vluchtelingenkampen bloot.

De vrome kudde

Gelukkig *Ingezonden door Walter Matteusen*

Zitten twee mannen tijdens het werk te kletsen. Natuurlijk gaat het gesprek ook over hun respectieve relatie.

– Weet je, Karel, ik ben echt ongelukkig getrouwd. Foute boel. Was ik beter niet aan begonnen.

Zegt Karel:

– Nou, ik heb anders wel een echt sprookjeshuwelijk.

Kijk de collega van op:

– Aha?

Zegt Karel:

– Ja, als ik straks thuiskom, zit er in de fauteuil voor de televisie een heks op me te wachten!

Gelukkig *Ingezonden door Johan Quirijnen*

Ik schoot wakker en zag daar in de duisternis iemand staan die mijn portefeuille aan het plunderen was! Ik nam mijn pistool, maar ik schoot niet...

Waarom niet?

Als ik had geschoten, dan was ik nu weduwnaar...

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

Japane drank		Euro-peaan		onge-dwongen		enzovoort		aan-vankelijk		karaat
						achter-zijde v.d. hals				3
cafébaas		Bijbelse vrouw		niet vrij		1				
		6				jaartelling	vergaan			schelpdier
een weinig	schoeisel		volk	achter-zijde v.e. blad						
Canarisch eiland										
vochtig		fopspeen		niet droog		2			ijsmerk	
				5		voorzetsel				
verharing				man van stand						7
stut		4				zot		8		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---